

จดหมายข่าว สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ

ปี พ.ศ. 2554 ฉบับที่ 2

60
YEARS • ปี

Withyou

นมัสเต เนपाल

นมัสเต เนปาล

ไม่ถึง ชม. จากกาฐมาณฑุ เมืองหลวงของประเทศเนปาล สายการบินบูดาแอร์ก็นำดิฉันถึงสนามบินภักดาปุร์ เพื่อเยี่ยมค่ายผู้ลี้ภัยที่อยู่ในเขตจาปา และโมแรง ทางภาคตะวันออกของประเทศเนปาล ปัจจุบัน ประเทศเนปาลมอบพื้นที่พักพิงให้แก่ผู้ลี้ภัยชาวภูฏานกว่า 75,000 คน อาศัยในค่าย 7 แห่งทางภาคตะวันออกของประเทศเนปาล ผู้ลี้ภัยกลุ่มนี้อาศัยในเนปาลเป็นเวลา 20 ปี

เมื่อย้อนไปช่วงปลายปี พ.ศ. 2533 กลุ่มผู้ลี้ภัยกลุ่มแรกเดินทางหนีออกจากประเทศภูฏานเข้ามาเพื่อขอที่พักพิงในประเทศเนปาลวันละประมาณ 1,000 คน ทำให้มียอดผู้ลี้ภัย 107,000 คน และนี่เป็นสาเหตุบางส่วนที่ทำให้ครอบครัวหนึ่งต้องหนีมา

“ตอนที่อยู่ภูฏานพ่อแม่มีร้านขายของ และมีที่ดินกว่า 19 เอเคอร์ หรือ 40 กว่าไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ดี วันหนึ่งพวกเขาถูกเจ้าหน้าที่รัฐชี้ว่าถ้าไม่ออกจากที่นั่น พวกเขาจะต้องเข้าคุก” ผู้ลี้ภัยชายวัยกลางคนกล่าว

ในปี พ.ศ. 2535 ที่ดินทั้งหมดของครอบครัวถูกรัฐบาลยึด สมาชิกครอบครัวทั้ง 24 คนจึงค่อยๆ ททยอยเดินทางหนีเข้ามาในเนปาลอาศัยในค่ายตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา หลังจากรอคอยมา 20 ปีความหวังในการได้กลับไปใช้ชีวิตเหมือนเดิมเริ่มจะเลือนลาง

“ความฝันสูงสุดของผม คือกลับไปภูฏาน ให้รัฐบาลเอาที่ดินคืนมาให้ครอบครัวเรา แต่รอก็ยังไม่มีโอกาสก็เลยต้องเลือกอนาคตลูกไปตั้งถิ่นฐานใหม่” ชายคนเดิมกล่าว

ยูเอ็นเอชซีอาร์ เริ่มดำเนินงานในประเทศเนปาลในช่วงปีพ.ศ. 2503 และดำเนินงานมาตลอดจนถึงปี พ.ศ. 2516 หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2532 ยูเอ็นเอชซีอาร์กลับมาทำงานในประเทศอีกครั้งตามคำเชิญของรัฐบาลเนปาล ในปัจจุบัน ยูเอ็นเอชซีอาร์เป็นหน่วยงานหลักที่ให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยที่อาศัยในค่ายในประเทศเนปาลโดยมีหน่วยงานด้านอาหารของสหประชาชาติ (World Food Programme) มอบข้าวสารและอาหารแห้งเป็นประจำทุกเดือน ขณะที่ยูเอ็นเอชซีอาร์ให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ ทั้งหมด อาทิ สุขภาพอนามัย การศึกษา การให้ความคุ้มครอง การตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม และการฝึกอาชีพ

พลังของผู้หญิง

ไม่ไกลออกไปจากค่ายกุดันนาบารี หญิงสาวหลายสิบคนในชุดห้องสีแดง เลือดหมูให้การต้อนรับเรา พวกเธอยิ้มแย้มแจ่มใส พร้อมแววตาที่เต็มไปด้วยความมั่นใจ วันนี้เป็นวันพิเศษของพวกเธอ

หลังจากใช้เวลาเรียนตัดเย็บเสื้อผ้าเป็นเวลา 3 เดือน วันนี้เป็นวันที่พวกเธอจะได้รับประกาศนียบัตรจบการอบรมในชุดสีแดงที่พวกเธอตัดเย็บด้วยตนเอง หญิงสาวกลุ่มนี้เป็นนักเรียนกลุ่มแรกที่จบจากการฝึกอบรมนี้ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 16 คน โดย 8 คนเป็นผู้ลี้ภัย ส่วนอีก 8 คนเป็นชาวบ้านชาวเนปาล และในจำนวนนักเรียนทั้งหมดเป็นชนชั้นดาลิต หรือกลุ่มชนชั้นล่างจำนวน 11 คน

“เราคัดเลือกลงจากผู้หญิงที่ยากจน และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมมาก่อน” เจ้าหน้าที่ Lutheran World Federation (LWF) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินโครงการฝึกอาชีพของยูเอ็นเอชซีอาร์ กล่าว

ท่ามกลางนักเรียนสาววัยรุ่น ดุร์กา มายา ดาร์กี อายุ 37 ปี ดูจะเป็นนักเรียนที่อายุมากที่สุดในห้อง เธอเป็นผู้ลี้ภัยที่เป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว สามีเสียชีวิตตั้งแต่อยู่ที่ภูฏาน เธอต้องเลี้ยงลูกชายอายุ 18 ปี และแม่ของเธอ ซึ่งเป็นเหตุผลที่เธอตัดสินใจเข้ารับการอบรม เมื่อถามถึงการเปิดกว้างในการฝึกอาชีพครั้งนี้ เธอตอบว่า “ห้องเรียนนี้ไม่ได้เปิดรับเฉพาะดาลิต แต่ทุกชนชั้นก็เข้าร่วมได้”

ดุร์กา อาศัยในค่ายเป็นเวลา 18 ปีแล้ว เธอไม่อยากกลับไปภูฏาน จึงตัดสินใจสมัครไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในต่างประเทศ ด้วยวัยที่มากกว่านักเรียนสาวคนอื่นในชั้นเรียน ดุร์กาจึงยังมีความกังวลใจอยู่

“ตอนนี้ ก็ยังรู้สึกผู้เด็กคนอื่นไม่ได้ ฝีมือยังไม่สมบูรณ์แบบ ยังตามเด็กคนอื่นอีกเยอะ”

นักเรียนตัดเย็บกลุ่มนี้ได้วางอนาคตของตนเองไว้เรียบร้อยแล้ว พวกเธอรวมตัวกันเปิดร้านที่พวกเธอช่วยกันตั้งชื่อว่า “Dipsikar Lady” หรือแปลว่าร้านตัดเสื้อสตรีขุนเขาแห่งสีสัน จากแม่บ้านที่เคยอยู่บ้านดูแลลูก ขณะนี้ พลังของพวกเธอรวมกันได้สร้างอนาคตอันยิ่งใหญ่ให้กับครอบครัวและความภูมิใจให้กับพวกเธออย่างไม่เคยเป็นมาก่อน

กลุ่มสตรีเต็มไปด้วยความสุข และความมั่นใจในวันเรียนจบ

กลุ่มสตรี ค่ายเบลดัลกี 2

ผืนผ้าสาธิตที่ขมพูอ่อนทับซ้อนกันสูงเกือบถึงหลังคา เป็นผลงานของกลุ่มสตรี จากค่ายเบลดัลกี 2 ที่ผลิตให้ AMDA Nepal ซึ่งเป็นองค์กรดำเนินโครงการ ของยูเอ็นเอชซีอาร์ นำไปแจกจ่ายเป็นผ้าอนามัยให้ผู้ลี้ภัยหญิงในค่าย และยังสร้างรายได้ให้กับกลุ่มสตรีอีกทางหนึ่งด้วย กลุ่มทอผ้าสำหรับใช้เป็น ผ้าอนามัยมีสมาชิกกว่า 400 คน มีทั้งผู้ลี้ภัยหญิงที่เปราะบาง และกลุ่มที่ไม่ได้เรียนหนังสือ การทอผ้าจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อผู้หญิงในค่าย

“ช่วยให้ผู้ลี้ภัยหญิงมีงานทำ และสร้างความมั่นใจให้พวกเขา” มาน มายา บุรี เลขาส่งของกลุ่มสตรีกล่าว

ผ้าจำนวน 4 เมตรจะแจกจ่ายให้ผู้หญิงในค่ายปีละครั้ง โดยรายได้จากการ ขายผ้านี้ จะนำมาใช้สร้างสรรคกิจกรรมต่างๆให้กลุ่มต่อไป

“ปีหน้าวางแผนที่จะให้เงินกู้แก่ผู้หญิงประมาณ 5,000 รูปี (2,500 บาท) ต่อคน” มาน มายา บุรี กล่าว

© UNHCR/A.Achakulwisut

พับผ้าสีขมพูที่ผู้ลี้ภัยใช้แทนผ้าอนามัย

สตรีผู้พิการ

ในห้องเรียนเย็บผ้าในค่ายกุดันนาบารี องค์กรคาร์ริตัส จัดทำโครงการอบรม นักเรียน 15 คน โดย 7 คนเป็นผู้ลี้ภัยปกติ และอีก 8 คนเป็นผู้พิการ หนึ่งในนั้นคือ บิม กุมารี กูรุง อายุ 28 ปี เธอมีปัญหาในการได้ยิน เมื่อพูดคุยกับเธอ ล่ามต้องใช้เสียงดังกว่าปกติ โดยเธอตอบโต้ได้ แต่คำพูดไม่ชัดเจนเท่าที่ควร แม้เธอจะพิการ แต่เธอไม่เคยหยุดที่จะพึ่งพาตนเอง ก่อนที่จะเข้ารับ การอบรมเธอต้องพึ่งรายได้จากสามี ซึ่งไม่เพียงพอต่อสมาชิกทั้ง 4 คนของ ครอบครัว

“ต้องการหาเงินซื้ออาหารให้ลูกอายุ 10 และ 4 ขวบ” บิม กุมารี กูรุง กล่าว

เธอเข้ารับการอบรมเย็บผ้ามากกว่า 5 เดือนแล้ว เมื่อถามถึงความรู้สึกของเธอในวันนี้ บิม กุมารี กูรุง กล่าวพร้อมรอยยิ้มว่า

“ดีใจที่ได้ทำอะไรบ้าง ทำให้ตัวเองรู้สึกดี”

© UNHCR/A.Achakulwisut

บิม กุมารี กูรุง มีปัญหาในการได้ยินกำลังฝึกเย็บผ้า

ห้องเรียนภาษาอังกฤษ

จะทำทนายแค่ไหนถ้าต้องสอนภาษาอังกฤษสำหรับคนที่ไม่เคยรู้หนังสือมาก่อนเลย องค์กรคาร์ริตัส เนปาลหน่วยงานดำเนินโครงการของยูเอ็นเอชซีอาร์ ในค่ายโกลด์แฮป ก้าวพ้นอุปสรรคนั้นไปได้ด้วยการแบ่งห้องเรียนภาษาอังกฤษเป็น 3 ระดับ เอ สำหรับผู้ลี้ภัยที่ไม่รู้ภาษาอังกฤษเลย บี สำหรับนักเรียนที่พอจะเขียนภาษาอังกฤษได้ และซี คือนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้แล้ว ทั้ง 3 ระดับมีเป้าหมายเดียวกันคือสอนผู้ลี้ภัยที่ไม่เคยรู้หนังสือมาก่อนเพื่อเตรียมความพร้อมในการตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม

ฮาร์กา มายา ราย แม่วัย 35 ปี เป็นหนึ่งในนักเรียนระดับซี หลังจาก 4 เดือนผ่านไป เธอพูดภาษาอังกฤษได้นิดหน่อย เธอเล่าว่า “ก่อนมาเรียนพูดเขียนไม่ได้เลย จะคุยภาษาอังกฤษก็ต้องใช้มือ”

(อ่านต่อหน้า 6)

© UNHCR/A.Achakulwisut

ผู้ลี้ภัยที่เป็นผู้ใหญ่ตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษ

60 ปี แห่งการคุ้มครอง

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ก่อตั้งยูเอ็นเอชซีอาร์ในปี พ.ศ. 2494 มีบทบาทในการให้ความคุ้มครองระหว่างประเทศแก่ผู้ลี้ภัย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือรัฐบาลประเทศต่างๆ ในการหาหนทางแก้ไขปัญหาแบบถาวรแก่ผู้ลี้ภัย โดยกำหนดระยะเวลาการทำงานในช่วงแรกเพียง 3 ปี อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้ง และสงครามไม่เคยจางหายไปจากโลกนี้ ในปี พ.ศ. 2554 ยูเอ็นเอชซีอาร์ครบรอบ 60 ปี และยังคงทุ่มเทช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนกว่า 34 ล้านคนทั่วโลก ซึ่งเป็น ผู้ลี้ภัย ผู้ขอลี้ภัย ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ และบุคคลไร้สัญชาติ

© UNHCR

สงครามโลกครั้งที่สอง

คือจุดเริ่มต้นการทำงานของยูเอ็นเอชซีอาร์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในยุโรปที่ได้รับผลกระทบจากสงครามโลกในครั้งนั้น การทำงานอย่างมุ่งมั่น ทุ่มเทเพื่อช่วยเหลือผู้ลี้ภัยตลอด 60 ปีที่ผ่านมา ทำให้ยูเอ็นเอชซีอาร์ได้รับรางวัลโนเบล สาขาสันติภาพถึง 2 ครั้งในปีพ.ศ. 2497 และ พ.ศ. 2524

© UNHCR/C. Sattlberger

ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในรวันดา

ในเดือน เม.ย. ปี พ.ศ. 2537 การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในรวันดาทำให้ผู้ลี้ภัยหลังไหลเข้าประเทศแทนซาเนียภายในเวลา 24 ชม. ผู้ลี้ภัยเกือบ 250,000 คนเดินทางสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เหตุการณ์เลวร้ายลงในปีเดือน ก.ค. ปี พ.ศ. 2537 เมื่อผู้ลี้ภัยจากรวันดากว่า 1,000,000 คนหนีเข้ามาพักพิงในประเทศคองโก (หรือซาอีร์ในขณะนั้น) ภายในเวลาเพียง 4 วัน โดยประมาณ 50,000 คนเสียชีวิตจากอหิวาตกโรค

© UNHCR/M.Vannappelghem

© UNHCR/K.Gaugler

ความแห้งแล้งในเอธิโอเปีย

ความโหดร้ายที่เกิดจากความแห้งแล้ง และสงครามส่งผลให้ผู้ลี้ภัยจากเอธิโอเปียเดินทางเข้าประเทศซูดาน การให้ความช่วยเหลือในช่วงแรกไม่เพียงพอต่อปริมาณผู้ลี้ภัยที่เพิ่มขึ้น ต่อมาสถานการณ์ในค่ายมีการจัดการได้ดีขึ้น และอัตราการเสียชีวิตลดลง

สงครามเวียดนาม

ในปี พ.ศ. 2518 ระหว่างสงครามเวียดนาม ผู้ลี้ภัยหลายพันคนต้องหนีเอาชีวิตรอดทางเรือ ยูเอ็นเอชซีอาร์ช่วยชาวเวียดนามให้เดินทางถึงมาเลเซียอย่างปลอดภัยในปี พ.ศ. 2521 และในปลายปี พ.ศ. 2533 ได้ช่วยเหลือให้ชาวเวียดนามบางส่วนได้กลับบ้านโดยสวัสดิภาพ

ผู้ลี้ภัย (พ.ศ. 2494-2554)

60
YEARS • ปี

© UNHCR/M. Kobayashi

ผู้ลี้ภัยในไทยในอดีต

ประเทศไทยเคยให้ที่พักพิงแก่ผู้ลี้ภัยจากกัมพูชา ลาว และเวียดนามในปี พ.ศ. 2518 จำนวนกว่า 1.3 ล้านคน

ยูเอ็นเอชซีอาร์เริ่มดำเนินงานตามคำเชิญของรัฐบาลไทยให้ความคุ้มครอง ตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม และช่วยเหลือให้ผู้ลี้ภัยเดินทางกลับประเทศโดยความสมัครใจในปี พ.ศ. 2535-36 เมื่อสถานการณ์คืนสู่ความปกติ และปลอดภัย

ผู้ลี้ภัยในไทยปัจจุบัน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศพม่า ทำให้มีผู้ลี้ภัยซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ กะเหรี่ยง และกะเหรี่ยงแดงหนีเข้ามายังประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 27 ปี เด็กหลายคนเกิด เติบโตในค่าย และมีโอกาสเพียงน้อยนิดที่จะสัมผัสกับโลกภายนอก

© UNHCR

ภาพการใช้ชีวิตในค่ายผู้ลี้ภัยในไทยในปี พ.ศ. 2540

© UNHCR/P. Jambor

วิกฤติอินโดจีน

เด็กผู้ลี้ภัยจากประเทศกัมพูชาทุกซทรมานจากภาวะทุพโภชนาการ ปี พ.ศ. 2522

เด็กผู้ลี้ภัยจากค่ายถ้ำหิน จ.ราชบุรี
ในปี พ.ศ. 2540

© UNHCR/Y. Hardy

© UNHCR/T. Falise

เด็กผู้ลี้ภัยในปัจจุบัน

เกือบ 30 ปีแล้วที่ผู้ลี้ภัยจำนวนมากยังไม่พบทางออกที่ถาวร เนื่องจากประเทศของพวกเขายังไม่สงบ และมั่นคง ยูเอ็นเอชซีอาร์ยังคงให้ความช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนอย่างมุ่งมั่น และทุ่มเท トラบเท่าที่ความต้องการด้านมนุษยธรรมยังไม่จางหายไป

(ต่อจากหน้า 3)

ทุกวันนี้ ฮาร์กา มายา ราย ต้องหารายได้จากการตัดเย็บผ้า ได้เงินประมาณ 30 รูปี (15 บาท) ต่อวัน เพราะสามีของเธอเสียชีวิตหลังจากที่สูญเสียลูกชายคนเล็กอายุเกือบ 4 ขวบไปจากการจมน้ำ การเรียนภาษาอังกฤษจะทำให้เธอช่วยเหลือครอบครัวเธอได้ในอนาคต

“ถ้าเราเรียนภาษาอังกฤษ มันจะทำให้เราพูดภาษาอังกฤษได้เมื่อไปถึงประเทศที่สาม” ฮาร์กา มายา ราย กล่าว

ตอนที่เธอมาถึงค่ายแห่งนี้ ฮาร์กา มายา ราย อายุเพียง 16 ปี เธอจำไม่ได้ด้วยซ้ำว่าทำไมต้องหนี รู้แต่ว่าครอบครัวบอกว่าให้หนี เธอก็ทำตามเมื่อถามความรู้สึกของเธอในปัจจุบันเธอตอบว่า “อยู่ในค่าย สิ่งที่ชอบคือมีโอกาสได้เรียน”

ฮาร์กา มายา ราย เป็นหญิงสาวที่มีความแข็งแกร่งอยู่เต็มหัวใจ เธอไม่ยอมที่จะละทิ้งโอกาสในการพัฒนาตนเอง และที่สำคัญที่สุดคือได้ทำให้ออนาคตของครอบครัวดีขึ้น เราแน่ใจว่าครอบครัวของเธอจะดำเนินชีวิตได้ดีหลังจากที่พวกเขาได้ตั้งถิ่นฐานใหม่ในอนาคตอันใกล้อย่างแน่นอน

ตามรอย...การตั้งถิ่นฐานใหม่

การตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สามเป็นทางออกถาวรแนวทางหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ผู้ลี้ภัยที่เกิดขึ้นเป็นเวลายาวนาน ยูเอ็นเอชซีอาร์ในเนปาล จึงแนะนำทางออกนี้แก่ผู้ลี้ภัยในปี พ.ศ. 2550 แต่แนวความคิดใหม่นี้ไม่ได้รับการยอมรับอย่างง่ายดาย ความไม่รู้ว่าการตั้งถิ่นฐานใหม่หมายถึงอะไรทำให้มีทั้งการต่อต้าน ประท้วง รวมทั้งความรุนแรงเกิดขึ้นในค่ายเพื่อยุติการดำเนินโครงการตั้งถิ่นฐานใหม่ ยูเอ็นเอชซีอาร์ใช้เวลาเกือบหนึ่งปี เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องผ่านการให้ข้อมูลที่จัดเตรียมเฉพาะกลุ่ม อาทิ เด็ก เยาวชน คนสูงอายุ รวมทั้งมีบริการฮอตไลน์ตอบคำถามผู้ลี้ภัย จนกระทั่งเมื่อผู้ลี้ภัยกลุ่มแรกได้เดินทางไปตั้งถิ่นฐานใหม่ และส่งข่าวถึงผู้ลี้ภัยในค่าย ทำให้บรรยากาศการตอบรับการตั้งถิ่นฐานใหม่ดีขึ้น ปัจจุบันมีผู้ลี้ภัยกว่า 35,000 คนเดินทางไปเริ่มต้นชีวิตใหม่แล้ว ในขณะที่ร้อยละ 80 ของผู้ลี้ภัยที่เหลือในค่ายอีก 75,000 คน แสดงความจำนงค์ที่จะเดินทางไปตั้งถิ่นฐานใหม่ โครงการนี้ ประสบความสำเร็จอย่างสูงจนกระทั่งยูเอ็นเอชซีอาร์สามารถที่จะดำเนินการปิดค่ายผู้ลี้ภัยหลายแห่งในเนปาลในเพียงไม่กี่ปีข้างหน้า ทีมงาน With You ได้เดินทางตามรอยว่าผู้ลี้ภัยต้องผ่านขั้นตอนอะไรบ้างเพื่อสมัครไปตั้งถิ่นฐานใหม่ จุดเริ่มต้นเกิดขึ้นในค่ายผู้ลี้ภัยนั่นเอง

ครอบครัวคาดกา รอสัมภาษณ์กับยูเอ็นเอชซีอาร์เพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่

สัมภาษณ์กับยูเอ็นเอชซีอาร์

ท่ามกลางกลุ่มผู้ลี้ภัยหลายสิบคนที่นั่งรอสัมภาษณ์รอบแรกในค่ายกับยูเอ็นเอชซีอาร์ คือครอบครัวคาดกาโดยพวกเขายื่นความจำนงค์ขอตั้งถิ่นฐานใหม่ทั้งครอบครัวด้วยสมาชิก 13 คน เปรม กุมาร คาดกาหัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ชักชวนให้ทุกคนในบ้านตกลงใจไปตั้งถิ่นฐานใหม่โดยขอสมัครไปประเทศออสเตรเลีย

“เราก็คูยกันครอบครัว ผมบอกพวกเขาว่าการไปตั้งถิ่นฐานใหม่จะสร้างโอกาส และอนาคตที่ดีโดยเฉพาะลูกหลานของเรา” เปรม เล่าครอบครัวคาดกาต้องหนีเข้ามาในประเทศเนปาลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ตอนนั้นเปรมอายุได้ 7 ขวบเท่านั้น

“เรามีศาสนาที่ไม่เหมือนเขา วัฒนธรรมก็ต่าง ภาษาก็ต่าง แต่เขาบังคับให้เรายอมรับวัฒนธรรมของเขา มีเจ้าหน้าที่รัฐมาจับเราถ้าเราไม่ทำตามก็เลยต้องหนี” เปรมกล่าว

จากวันนั้นเป็นต้นมา ครอบครัวคาดกา ยังเฝ้ารอการได้เดินทางกลับประเทศของตนอย่างเสมอมา

“ความฝันที่ต้องการกลับไปภูมิลำเนาเดิมยังมีเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง แต่นี้เป็นเวลา 19 ปีแล้ว ความฝันก็ยังไม่เป็นจริง” นาร์ บาฮาดูร์ คาดกา พ่อของเปรมกล่าว

วันนี้ ครอบครัวคาดกา ยอมรับแล้วว่าไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตเหมือนเดิมได้ พวกเขาจึงเดินทางมาพร้อมหน้าตั้งแต่สายๆ เพื่อรอการสัมภาษณ์สร้างโอกาสให้ครอบครัวได้เริ่มต้นชีวิตใหม่

“ที่เราไปต่างประเทศก็เพื่ออนาคตของลูก เขาอาจได้เป็นนักบิน หรือนายกรัฐมนตรีก็ได้” เปรมกล่าวถึงอนาคตของลูกสาวซึ่งภรรยาของเขาอุ้มอยู่แนบอก

ตรวจร่างกาย

เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ลี้ภัยมีความพร้อมทางสุขภาพ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่น (ไอโอเอ็ม) จึงจัดศูนย์ตรวจร่างกายสำหรับผู้ลี้ภัยก่อนเดินทางไปยังถิ่นฐานใหม่ และที่แผนกตรวจร่างกายแห่งนี้เองที่เราได้พบกับหญิงสาวชาวไทย คุณสุวลักษณ์ นิลโบราณ หัวหน้าพยาบาล แผนกตรวจร่างกาย ของไอโอเอ็ม คุณสุวลักษณ์ เป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ตรวจร่างกายที่มีถึง 4 ชั้นแห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลลากร หมอ พยาบาล เจ้าหน้าที่ รวมทั้งอุปกรณ์ตรวจร่างกายทั้งหมด เธอพาเราเยี่ยมชมสถานที่ตรวจร่างกายของผู้ลี้ภัยก่อนเดินทางไปยังถิ่นฐานใหม่ ขั้นตอนปกติต้องผ่านการตรวจเลือด การฉีดวัคซีน เอ็กซ์เรย์ คุณสุวลักษณ์เริ่มทำงานในเนปาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ตั้งแต่เริ่มอนุญาตให้ผู้ลี้ภัยตั้งถิ่นฐานใหม่ได้ เธอเคยทำงานเพื่อผู้ลี้ภัยมาตลอดทั้งในเวียดนาม อินโดนีเซีย ปาปัวนิวกินี เป็นต้น เธอกล่าวถึงความห่วงใยของผู้ลี้ภัยว่า

“ด้านสุขภาพ บางคนเป็นโรคภัยแรงอย่างมะเร็ง ก็ต้องใช้ค่าใช้จ่ายเยอะ”

เมื่อทีมงานแจ้งว่าขณะนี้ ยูเอ็นเอชซีอาร์มีผู้บริจาคชาวไทยที่ให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยจำนวนมาก คุณสุวลักษณ์กล่าวว่า “แปลกใจมากที่มีผู้บริจาคชาวไทยเยอะ...ผู้ลี้ภัยอยากได้ชีวิตที่ดีขึ้น...นำช่วยพวกเขา”

ไม่ว่าจะอยู่มุมไหนของโลก เป็นสิ่งที่น่าภูมิใจว่าคนไทยสามารถทำประโยชน์เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในโลกใบนี้ได้

ปฐมนิเทศ

เมื่อผู้ลี้ภัยผ่านการสัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว พวกเขาจะได้รับการยืนยันว่าได้รับการอนุมัติที่จะเดินทางไปตั้งถิ่นฐานใหม่ ในระหว่างรอก่อนเดินทาง พวกเขาต้องเตรียมความพร้อมที่จะไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ โดยไอโอเอ็ม จะจัดการอบรมในหัวข้อต่างๆ อาทิ ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน เบื้องต้น การใช้ชีวิตในประเทศที่สาม การทำงาน การเรียน หรือการเดินทางในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ผู้ลี้ภัยต้องเข้าอบรมในหัวข้อต่างๆทุกวันเป็นเวลา 5 วัน โดยแบ่งระหว่างกลุ่มผู้ใหญ่และเด็ก

นาร์ บาฮาตุร์ ดาร์จี ชายวัย 71 ปีสูดสูนกับการเรียนเป็นอย่างมาก วันนี้ เป็นวันสุดท้ายที่เขาจะเข้าร่วมอบรม ถึงแม้จะยังไม่รู้วันเดินทาง แต่เขาก็ตั้งหน้าตั้งหน้ารอ “ลูกชายไปอยู่ที่อเมริกา 3 เดือนแล้ว จะไปกับลูกชายอีกคนและครอบครัวอีก 8 คน” นาร์ บาฮาตุร์ ดาร์จี กล่าว เมื่อถามว่าเขาชอบอะไรในห้องเรียนบ้าง นาร์ บาฮาตุร์ ดาร์จี ยิ้มกว้างก่อนจะตอบสั้นๆ ว่า “ชอบทุกอย่างที่เรียนในห้อง”

คุณสุวลักษณ์ และผู้ลี้ภัยที่ศูนย์ตรวจร่างกายของไอโอเอ็ม

© UNHCR/A.Achakulwisut

ผู้ลี้ภัยเรียนรู้สิทธิของตนในประเทศที่สาม

© UNHCR/A.Achakulwisut

ผู้ลี้ภัยหัดยืดเส้นยืดสายเตรียมสำหรับเดินทางไปยังถิ่นฐานใหม่

กล่าวคำอำลา

อากาศยามเช้าสดใส เสียงนกร้องต้อนรับพระอาทิตย์ที่เพิ่งพ้นจากขอบฟ้า บริเวณด้านหน้าของค่ายเบลดัลกี 2 ผู้ลี้ภัยกว่า 50 คนยืนรวมกลุ่มกัน ทั้งผู้ลี้ภัยที่จะเดินทาง และผู้ที่มาส่ง คลื่นความรู้สึกเต็มไปด้วยความตื่นเต้น สับสน ดีใจ เสียใจ ที่ต้องเดินทางออกจากค่ายที่ตนเองอาศัยอยู่กว่าสองชีวิต ไปเริ่มต้นใหม่ในประเทศที่ตนเองยังไม่รู้จักดี

พาดัน ลัย กาดิ อายุ 60 ปี ยืนท่ามกลางกลุ่มผู้ลี้ภัยที่มาส่ง และญาติของเขา เห็นได้ชัดว่าเขาพยายามเก็บอารมณ์หลากหลายที่เกิดขึ้นในนาทีนี้ “รู้สึกสับสนเพราะต้องออกจากเนปาล ไปอเมริกาเป็นประเทศที่ผมไม่รู้จัก แต่หวังว่าพระเจ้าคงมีเมตตาช่วยให้ทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยดี”

พาดัน ลัย กาดิอาศัยในค่ายเป็นเวลา 18 ปี ปัจจุบันมีลูกสาว 3 คน และลูกชาย 1 คน เขา ภรรยา และลูกๆ ตัดสินใจสมัครไปตั้งถิ่นฐานที่อเมริกา “อยู่ในค่ายก็มีฐานะเป็นผู้ลี้ภัย แต่ถ้าไปอเมริกา ลูกๆ ก็จะมีอนาคตที่ดีขึ้น” พาดัน ลัย กาดิกล่าว

เขายังพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ เขาหวังว่าลูกๆ ของเขาจะสอนเขา “ไม่ได้มีอะไรจะเอาไปอเมริกามาก คงไปหาเพิ่มที่นั่น”

ความตื่นเต้นของพาดัน ลัย กาดิ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนเมื่อถามว่าเมื่อคืนนอนหลับหรือไม่ “ไม่ใช่แค่เมื่อคืน แต่ไม่ได้นอนมาสามสี่คืนแล้ว ตั้งแต่รู้ว่าจะไปตั้งถิ่นฐานที่อเมริกา”

ห่างไปไม่กี่กิโลเมตรหนุ่มอีกคนหนึ่ง พร้อมภรรยาและลูกเล็กกลับมีความรู้สึกแตกต่าง “รู้สึกแย่ เพราะต้องทิ้งเพื่อน ทั้งประเทศของผมไป แต่ก็ต้องไปเพราะที่นี่ไม่เหลืออะไร ไม่ได้เป็นประชาชน”

เมื่อรถของไอโอเอ็มเคลื่อนจากกลุ่มผู้ลี้ภัย เสียงระฆัง น้่าน้ำตา และการโบกมือลา เพื่อน พี่น้อง ญาติ ก็ระงมไปทั่วบริเวณด้านหน้าของค่ายเบลดัลกี 2 แห่งนี้ กลุ่มผู้ลี้ภัยยังไม่เดินทางไปต่างประเทศทันที แต่จุดหมายปลายทางของพวกเขาคือ Transit Center ของไอโอเอ็มในเมืองกาฐมาณฑุ สถานที่ที่พวกเขาจะได้ปรับตัวครั้งสุดท้าย ก่อนเดินทางจริง

พาดัน ลัย กาดิ ล้อมรอบไปด้วยญาติ และเพื่อนฝูงที่มาส่งเขา

จับมืออำลาครั้งสุดท้ายก่อนไปตั้งถิ่นฐานใหม่

การอำลา และเริ่มต้นทุกอย่างใหม่ไม่ใช่เรื่องง่าย

Transit Center

© UNHCR/A.Achakulwisut

พาดัน ลัย กาดิ ดูผ่อนคลายขึ้นใน Transit Center

ผู้ลี้ภัยที่เดินทางออกจากค่ายจะใช้เวลาประมาณ 2-4 วันที่ Transit Center เพื่อพักรอ และเตรียมตัวครั้งสุดท้ายก่อนเดินทางจริง ศูนย์แห่งนี้จัดตั้งโดยไอโอเอ็มในเดือน มี.ค. ปี พ.ศ. 2551 สามารถรองรับผู้ลี้ภัยได้ครั้งละ 408 คน โดยมีที่พัก อาหาร รวมทั้งการอบรมก่อนเดินทางจัดเตรียมให้ผู้ลี้ภัย

เมื่อทีมงานเดินทางเข้าไปในศูนย์ ผู้ลี้ภัยคนแรกที่เราได้พบคือ พาดัน ลัย กาดิ วันนี้ เขาดูไม่ตื่นเต้นเท่าเมื่อวานที่เดินทางออกจากค่าย “ตอนนี้รู้สึกดีขึ้นแล้ว พยายามนึกถึงคำพูดของครอบครัว ช่วยทำให้ผมไม่เครียด” พาดัน ลัย กาดิจะเดินทางในอีก 2 วันข้างหน้าซึ่งตรงกับวันจันทร์ ซึ่งเป็นวันที่กำหนดไว้สำหรับการเดินทางของผู้ลี้ภัยไปตั้งถิ่นฐานใหม่ รวมทั้งทุกวันอาทิตย์ และวันอังคารอีกด้วย เมื่อผู้ลี้ภัยใช้เวลาที่ศูนย์แห่งนี้จนครบถ้วน ก็หมายความว่าเขา หรือเธอ มีความพร้อมทั้งกาย และใจ ในการที่จะไปเผชิญโลกภายนอกที่พวกเขาไม่เคยเจอมาตลอดชีวิต ด้วยความอดทน และมุ่งมั่น การเริ่มต้นครั้งนี้ ก็คุ้มค่าต่อการรอคอยอย่างแน่นอน